

Avinyó

"I arriba el moment en què em pregunto: 'Que cony hi fas aquí, Joanet? Veient un teatre de fin de siècle, per a intel·lectuals incombustibles - quatre, cinc, set, fins a vuit hores d'espectacle-, la majoria de vegades postmoderns, amb unes pretensions ridícules?"

Sóc un desastre. Vaig prometre a la nostra directora una crònica des d'Avinyó i no l'he enviada. Vaig trucar a la redacció -o, més ben dit, vaig fer-hi trucar una amiga meua- excusant-me i justificant que no enviés la crònica per excés de treball. "Aquests nois d'*El País* el tenen molt enfeinat, fent-lo anar d'un teatre a l'altre" -vaig dir a la meua amiga que digués a la redacció-. Però no era veritat. No vaig escriure la crònica senzillament per mandra. Per què molestar-me a escriure -a tant la peça- quan el que veig (al teatre) i el que faig a Avinyó no m'interessa i el que desitjo és de tornar a casa, a treure la pols dels llibres, a escoltar velles cançons, a anar a fer un tomb per les parades de peix de la Boqueria i mirar la cartellera de cinema per si fan alguna d'aquelles pel·lícules americanes de lladres i serenos, de la sèrie B, que tant m'agraden?

Quan s'acosta l'hora de fer el petit viatge anual -uns deu dies- a Avinyó, al Festival d'Avinyó, faig dentetes als meus amics. "Quina sort que tens, em diuen, quin tip que et faràs de veure bon teatre". Doncs bé, el que és aquest any, de bon teatre, poc: he vist més coses interessants a Barcelona durant la temporada que no pas en els deu dies que he estat a Avinyó. Encara que, si els he de ser franc, a Avinyó, de teatre, no n'he vist pas gaire. He fet veure que en veia, això sí. I fins i tot he tingut la barra d'escriure més d'una crítica d'espectacles dels quals només n'havia vist dues, una hora, i ni tan sols això.

Fa vint-i-set anys que vaig a Avinyó com a crític teatral. Sóc el *doyen* de la crítica teatral estrangera i, com ja es poden imaginar, sé més o menys com funciona el *tinglado*. Malgrat tot, aquest any m'he emportat una desagradable sorpresa que ha fet que marxés cap a Avinyó força empipat i una mica a contracor. Com que aquest any el programa del festival -sobretot a partir del 15 de juliol- és literalment envaït per grups de teatre vinguts del Japó -i que a mi, vell afrancesat, no em fan peça-, la direcció del festival va repartir els periodistes entre diferents hotels per tal de donar cabuda a la tropa nipona, als seus parents, amics i coneguts. Així, doncs, dels deu dies que havia de dormir a Avinyó, cinc nits les havia de passar en un hotel, dues en un altre i unes altres en un tercer. I encara hi havia una altra nit en la qual m'exposava a dormir sota el pont, el de la cançoneta, o en una vinya, com quan de jovenet pujava a Avinyó amb un company, en una vella San-

glas, a veure aquell àngel que es deia Gerard Phillipe. Per sort l'encarregada del primer hotel, que és una dona comprensiva i em coneix des de fa una pila d'anys, m'ho va poder arreglar i no vaig haver de canviar.

Com ja els he dit, a Avinyó, hi vaig a càrrec d'*El País*, amb l'obligació d'enviar una crònica diària o quasi diària. Abans d'anar a veure una obra, procuro de llegir-me-la -si no és publicada, les noies del festival me'n donen una còpia mecanografiada- i si m'interessa procuro, si és possible, de fer una xerrada amb l'autor, el director, o algun dels intèrprets (o bé llegeixo entrevistes publicades amb algun d'ells) per tal de recaptar una major informació i anar, com qui diu, fent boca. Després vaig a veure l'espectacle i aguanto el que aguanto. Si és bo, fins a la fi, com un senyor, i si no, miro d'escapolir-me quan i com puc. Després llegeixo les crítiques dels companys francesos -en Jean Pierre Leonardini, de l'*Humanité*, és el meu predilecte; també m'agrada el jove Oliver Schitt, de *Le Monde*- i algun italià o altre; canvio impressions amb Marcos Ordóñez, que va a Avinyó per l'*Avui* i és el millor crític teatral que ténim a Barcelona, molt millor que jo; parlo amb els amics de La Civette, *teatrer*os de tota la vida i bons afeccionats a la cervesa, i després em faig el meu arròs, escric el meu paper, que moltes vegades comença o acaba així: "*Otra noche tontamente perdida*".

I arriba el moment en què em pregunto: "Que cony hi fas aquí, Joanet? Veient un teatre de fin de siècle, per a intel·lectuals incombustibles - quatre, cinc, set, fins a vuit hores d'espectacle-, la majoria de vegades postmoderns, amb unes pretensions ridícules?". Escric per a quatre gats de Barcelona que, en el cas que vegi quelcom de sublim, no tindran cap possibilitat de veure-ho a Avinyó, o bé perquè no trobaran localitats o bé perquè quan hi arribin ja no ho faran. Escric per a un diari que els quatre gats catalans, valencians o andalusos que es passen pels carrers d'Avinyó no podran comprar al quiosc. Més ben dit, sí que l'hi poden comprar, però en l'edició europea, en la qual no apareix la meua crònica. Així, doncs, la gent del festival no poden llegir el que jo escric, ni jo tampoc (el que surt del que he escrit). La gent del festival em coneix pel senyor del puro, assegut a la terrassa de La Civette, davant el seu *raisonable* -un triple de cervesa-; *le grand critique catalan qui a tout vu, qui sait tout sur le théâtre français*, però que rarament

Tres infants bocabadats contemplant la màgia de son pare, Jean Vilar, en una foto d'Agnès Varda.

han llegit quatre ratlles de les meves crítiques. Ni falta que els fa.

Avinyó 94. La manca d'Alain Cuny, de la humanitat de Cuny, el gran actor claudelià, mort no fa gaire. La manca de Bernard Dort, el gran fill de puta brechtian, el papa del brechtisme francès —un brechtisme *comme il faut*, delicadament lacanià o *caca d'oie*—, però també un gran apassionat del teatre, un bon company, mort de sida fa solament uns mesos. Avinyó 94. La gran exposició dedicada a la memòria d'Antoine Vitez a l'església dels Celestins. Els dos mascarons de proa de *Le soulier de satin* a l'entrada de l'església: l'home i la dona apropant-se en un bes impossible. A dins, la veu d'Antoine dient versos d'Aragon, de Ritsos o d'Ausiàs Marc (per què no?). Les meves llàgrimes davant la foto d'Antoine, nu, tal com va venir al món, interpretant *Faust* a Chaillot. Avinyó 94. Indurain guanyant la contra rellotge, prenent dos minuts a Rominger (aquell dia no em van deixar pagar a La Civette). Avinyó 94. En Joan Anguera (el marit de l'Ivette de Perpinyà), l'home de la Gàbia de Vic, home de bé i home de teatre, el tendre Joan Anguera que se'n fot, dels gavatxos, però que és quasi afrancesat com jo, fent veure que intenta lligar —*cham-pagne!*— a La Civette (aquella nit, tot sigui pel teatre, vaig aconseguir que en Joan fes

fullejar-lo ja et fa aigua la boca (Éditions Barthélemy, Avignon). Avinyó 94. Sopars a la Mirande, amb els ulls de Leslie Caron a la taula del costat, tan blaus... Avinyó 94. Tristesa, de matinada, tornant a l'hotel, tot enfilant la rue des Teinturiers, mentre penso en la mirada meravellada dels fills de Jean Vilar, en la foto d'Agnès Varda, tot contemplant una interpretació del seu pare.

Altres temps!

campana i no anés a veure l'*Andromaque* del senyor Lasalle, que té nom d'*hermano*). Avinyó 94. La panzerdivisió a la tele desfilant pels Camps Elisis el 14 de juliol; les ampolles de Sauternes, amb fetge d'oca i un bol de gerds, begudes a l'habitació mentre els italians perdien la copa del món —fote't Berlusconi— i els *brasileiros* encara no la tenien al cove. Avinyó 94. Les llibreries: *L'Ombre infinie de César*, un Durrell pòstum, un més, sobre la Provença que tant estimà (Gallimard); *Pour un panier de figues*, només de

Joan de Sagarra